

Naturvernforbundet i Lillestrøm

lokallag av Norges Naturvernforbund

Epost: lillestrom@naturvernforbundet.no

Til Lillestrøm kommune
postmottak@lillestrom.kommune.no

Saksnummer 22/22532.

31.10.2023

Innspill til temaplan for naturmangfold i Lillestrøm kommune

I september mottok vi forslag til temaplan for naturmangfold fra Lillestrøm kommune. Vi er glade for dette planforslaget, som viser vilje og retning i kommunens arbeid med å ivareta natur og arts mangfold. Vi støtter fullt ut både gode intensjoner og forslag til tiltak som fremsettes i temaplanen, og det er gjort et viktig arbeid med å beskrive eksisterende naturverdier i vår kommune.

Vi mener at de fem punktene om hva som skal være oppnådd i kommunens planperiode på 12 år er gode og nødvendige. Vi har stor tro på de tre første punktene, mens vi har et stort håp om at de to siste punktene 4. og 5. også kan realiseres i løpet av denne perioden. Det innebærer i så fall en svært skånsom og klok plan for utvikling av både industri, landbruk og boligbygging.

4. Tapet av trua arter og naturtyper er stanset.
5. Tilstanden til trua naturtyper og arter er forbedret.

De tre strategiene under pkt 5.1. Kommunal drift og saksbehandling er viktige å merke seg. Kommunen har et forbedringspotensial når det gjelder rutiner i saksbehandlingen for å sikre at naturmangfoldet blir hensyntatt. Det er viktig at reglene for bruk av reguleringsplaner og konsekvensutredninger følges. I dag opplever vi at snarveier som dispensasjoner fra gjeldende lover og regler brukes i for stor grad. Dersom de to første strategiene blir tatt på alvor, vil det også være større sjanse for å lykkes med strategi 3: «I kommunens saksbehandling skal sammenhengende grønnstruktur, kulturlandskap, uberørt natur og viktige korridorer for arts mangfoldet ivaretas».

Vi har noen konkrete innspill til handlingsdelen.

- **Tiltak 1: Øke ressursene til naturforvaltning i kommunen.**
Vi er enige i at det er et stort behov for flere mennesker og ressurser for å kunne forsøke å følge opp kommunens ambisjoner i temaplan for naturmangfold.
- **Tiltak 3 og 6: Utrede viktige naturområder og korridorer / Naturvennlig forvaltning** Mye av spredningen av fremmede arter skjer i utbyggingsprosjekter der slike arter følger med urene masser, anleggsmaskiner osv. Kommunen må innføre strengere oppfølging og overvåking av dette, og utbyggingsfirmaene må bli ilagt sanksjoner og bøter som svir når slikt oppdages. For Nordre Øyeren naturreservat: Det trengs en bedre utredning av konflikter mellom ferdsel og naturverdier samt av fremmede arter. Kommunen bør ha et interkommunalt samarbeid på bekjempelse av fremmede arter og innlede samarbeid med frivillige grupper som i dag jobber med dette, slik som Nittedal elveforum.

- **Tiltak 9 og 20: “Naturvennlig” forvaltning av kommunalt eide grøntområder. Artsrike vegkanter.**
 Dette er noe vi mener kan ha stor betydning for bier, humler og andre insekter. Kommunen bør skjerpe sine rutiner for kantslått. Dette er i dag satt ut til private entreprenører som åpenbart har minimalt med artskunnskap. Vi har flere eksempler på at disse firmaene har klippet ned naturlig vegetasjon, men latt fremmedarter stå igjen «fordi de ser så fine ut»! Dersom kommunen fortsetter praksisen med å sette ut slikt på anbud til private, må disse firmaene enten dokumentere god artskunnskap eller de må skolerer i dette, og dersom man opplever vettløs kantklipping må firmaene miste prosjektene.
- **Tiltak 7 og 22: Strategi for kommuneskogen. Kunnskapsoppbygging.**
 Utprøving av plukkhogst i stedet for flatehogst i kommunens skoger. Her kan man se og lære av erfaringene fra Oslo kommune. Dette ville gjøre en stor forskjell i positiv retning når det gjelder å ta vare på artsmangfoldet i skogen og ville også særlig kunne redde truede/ rødlistede arter som lever i skog. Innspillet kan sortere under tiltak 22.
 Vi mener også det må innføres plikt om hogstmelding i ravineområder.
 Se dessuten eget punkt under «andre tiltak» dederst om Farshatten-området.
- **Tiltak 10. Utrede bruk av blågrønn faktor i saksbehandling**
 Begrepet «blågrønn faktor» som brukes her og andre steder i planen er et buzz-ord som dersom det skal brukes må defineres. Det er uklart for oss hva dette begrepet egentlig betyr.
- **Tiltak 16 og 29. Utredning av restaurerbare naturområder.**
 Vi etterlyser skjøtelsesplaner for kroksjøene på Leira-sletta. Etter at de kommunale verneplanene omsider ble vedtatt, ble disse områdene underlagt statlig vern, men det har ikke resultert i noen skjøtsel. Skjøtsel var en helt sentral del av verneplanene da disse ble vedtatt. I 2014 etterlyste Naturvernforbundet i Skedsmo og Naturvernforbundet i Fet disse planene og fikk til svar (fra rådmann Leiro i Skedsmo 02.04.2014) at: «Det korte svaret på hvorfor det fremdeles ikke foreligger skjøtelsesplaner for den enkelte eiendom i Leirelvområdet [i Skedsmo kommune] er at vår miljøplanlegger har vært nødt til å prioritere andre oppgaver». Og: «Det er imidlertid ikke tvil om at egne skjøtelsesplaner skal utarbeides for naturvernområdene». Dette var altså for 9 år siden, og fortsatt har ingenting skjedd. Biofokus lagde allerede i 2011 forslag til slik skjøtsel, men den rapporten ble tydeligvis lagt i skuffen. Tiden er overmoden for dette arbeidet, og kommunen må nå gå i dialog med Statsforvalteren for å pusse støv av disse planene om skjøtsel.
 Hogging av skog i Vanakleivdalen på feil tid (mars 2023) og sted (to rødlistede naturtyper ble rasert). Er en delvis restaurering mulig?
- **Tiltak 25. Vurdere kompletterende kartlegging av edelkreps og ev. elvemusling.**
 For noen år siden ble elvemusling kartlagt i Glomma, i sandbankene utenfor Svingen stasjon (av Kjell Sandaas). Bør det undersøkes om slike kartlegginger fortsatt pågår eller evt. bør gjenopptas?
- **Tiltak 31. Forbedring av leveområdene til edelkreps**
 Vi støtter dette og vil spesielt peke på Sagelva hvor det tradisjonelt har vært en bestand av edelkreps, men den er i dag borte sannsynligvis pga overløpsutslipp av kloakk. Kommunen bør gjennomføre et samordnet tiltak for å minimere kloakksutslippet i Sagelva. Dette vil også begünstige den lille bestanden av bekkeørret som trolig fins i elva og som krepsen er avhengig av for reproduksjon. Vi er usikre på om det fortsatt finnes edelkreps i Hvaltjern (tidligere Fet), noe det kan være fint å få kartlagt.
- **Tiltak 36. Involvere barn og unge, gjennom skole, til å bidra i arbeid relatert til naturmangfold**
 Kommunen bør utvide samarbeidet med frivillige foreninger på dette punktet. Besøkscenter Våtmark gjør en viktig jobb, men andre organisasjoner kan også tenkes å bidra om de blir invitert

Andre tiltak

- Kommunen bør utarbeide en bevisst strategi for lyssetting og lysforurensning av stier, turveier osv. Dagens LED-pærer har ført til økt lysforurensning i naturen fordi disse pærene er så strømsparende og rimelige i bruk. Det trengs en økt bevissthet rundt dette med tanke på skader på insekt- og fugleliv.
- Vi anbefaler en registrering og kartlegging av området rundt Farshatten og Lundetjernet. Her ligger et naturområde med stor variasjon i landskap og natur. Topp-partiet rundt Farshatten er fattig grunnfjell, og skogene er dominert av blåbærgranskog med innslag av furu og noe løvtre. Fra Farshatten ned mot Stampetjern og Lundetjernet ligger det rikere natur med fuktige søkk og skråninger. Det er to rike svartor-sumpskoger i området, mens skråningen domineres av lågurtgranskog med flere krevende arter.

Med vennlig hilsen,

Naturvernforbundet i Lillestrøm